

Συνέδρια της Ελληνικής Επιστημονικής Ένωσης Τεχνολογιών Πληροφορίας & Επικοινωνιών στην Εκπαίδευση

Τόμ. 1 (2009)

1ο Εκπαιδευτικό Συνέδριο «Ένταξη και χρήση των ΤΠΕ στην εκπαιδευτική διαδικασία»

Οι δυνατότητες χρήσης των WebQuests από τα «παραδοσιακά» μαθήματα του ελληνικού εκπαιδευτικού συστήματος Η περίπτωση των Θρησκευτικών

Νίκος Παύλου, Ναυσικά Τεγούση

Βιβλιογραφική αναφορά:

Παύλου Ν., & Τεγούση Ν. (2024). Οι δυνατότητες χρήσης των WebQuests από τα «παραδοσιακά» μαθήματα του ελληνικού εκπαιδευτικού συστήματος Η περίπτωση των Θρησκευτικών . *Συνέδρια της Ελληνικής Επιστημονικής Ένωσης Τεχνολογιών Πληροφορίας & Επικοινωνιών στην Εκπαίδευση, 1*, 701-705. ανακτήθηκε από <https://eproceedings.epublishing.ekt.gr/index.php/cetpe/article/view/6598>

Οι δυνατότητες χρήσης των WebQuests από τα «παραδοσιακά» μαθήματα του ελληνικού εκπαιδευτικού συστήματος

Η περίπτωση των Θρησκευτικών

Νίκος Παύλου¹, Ναυσικά Τεγούση²

¹Εκπαιδευτικός Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης Ν. Λάρισας
nipavlou@otenet.gr

²Εκπαιδευτικός Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης Ν. Λάρισας
ntegousi@sch.gr

Περίληψη

Στις διερευνητικές δραστηριότητες των μαθητών, που βασίζονται στις δικτυακές αποστολές (WebQuests), το υλικό που χρησιμοποιείται κατά τη διδασκαλία μίας καινούριας διδακτικής ενότητας, προσλαμβάνεται από το διαδίκτυο. Οι δικτυακές αποστολές είναι ενταγμένες στο πλαίσιο μιας μαθητοκεντρικής φιλοσοφίας της σχολικής πραγματικότητας, αφού κύριο χαρακτηριστικό τους είναι η αυτενέργεια των μαθητών, οι οποίοι πρέπει να αντλήσουν από τις τοποθεσίες του παγκόσμιου ιστού τις κατάλληλες πληροφορίες. Με ένα συγκεκριμένο παράδειγμα από ένα «παραδοσιακό» μάθημα, τα Θρησκευτικά, παρουσιάζονται οι δυνατότητες που παρέχουν οι WebQuests για την καλύτερη πρόσληψη του από τους μαθητές, αλλά και η ανάγκη να συνδυάζονται με άλλες διδακτικές μεθόδους.

Λέξεις κλειδιά: Δικτυακές αποστολές (WebQuests), «Παραδοσιακά» μαθήματα, Θρησκευτικά

1.Εισαγωγή

Στην εισαγωγή ενός ενδιαφέροντος βιβλίου του ο Pierre Lévy χρησιμοποιεί την γνωστή από το πρώτο βιβλίο της Αγίας Γραφής, τη Γένεση, ιστορία του Νώε (Lévy, 2001). Κάνοντας, μέσω αυτής, μία αναγωγή στη σημερινή πραγματικότητα, μιλάει για μία «πλημμύρα πληροφοριών που δε θα υποχωρήσει ποτέ» και «για έναν ωκεανό της ψηφιακής επικοινωνίας».

Οι θέσεις του δείχνουν να γνωρίζουν να γνωρίζουν απόλυτη δικαίωση. Κανένας δεν αμφιβάλλει ότι η ψηφιακή πληροφορία αποτελεί πλέον μία πραγματικότητα, η οποία διακρίνεται κυρίως για την ποσότητά της. Δε χρειάζεται να τονιστεί πως αυτό οφείλεται στην συνεχή ανάπτυξη των Τεχνολογιών της Πληροφορίας και των Επικοινωνιών (ΤΠΕ), που οι εφαρμογές τους χρησιμοποιούνται πλέον συνεχώς σε όλες τις ανθρώπινες δραστηριότητες. Επομένως η χρήση τους και στην εκπαιδευτική διαδικασία θεωρείται αυτονόητη. Όπως έχει τονιστεί «αντές δεν περιορίζονται μόνο στις διδακτικές πρακτικές αλλά επεκτείνονται στους στόχους και στο περιεχόμενο της διδασκαλίας, στις μαθησιακές συνήθειες, στα χρησιμοποιούμενα εκπαιδευτικά μέσα και περιβάλλοντα, καθώς και στην οργάνωσή τους» (Τζιμογιάννης, 2007).

Στο πλαίσιο των ΤΠΕ εντάσσεται το Διαδίκτυο, το οποίο, όπως εύστοχα τονίστηκε, «έχει ξεσηκώσει τις ζωές μας» (Breivik & Gee, 2006). Οι εφαρμογές του φαίνεται πως υποστηρίζουν πολλαπλά τη διδακτική πράξη, αφού οι άμεσες πληροφορίες και η δυνατότητα επικοινωνίας που παρέχει, δείχνουν, τουλάχιστο με μία πρώτη ματιά, πως μπορούν να επεκτείνουν τους ορίζοντες των μαθητών, βοηθώντας τους να αφομοιώσουν καλύτερα τα διδακτικά αγαθά, ώστε να κατανοήσουν την πραγματικότητα μέσα στην οποία καλούνται να ζήσουν.

Με βάση τα παραπάνω οι τρόποι με τους οποίους το Διαδίκτυο μπορεί να αποτελέσει εργαλείο και μέρος της εκπαιδευτικής διαδικασίας είναι προφανώς ευπρόσδεκτοι από τη σχολική κοινότητα. Βέβαια απαραίτητες προϋποθέσεις γι' αυτό είναι η εύκολη και άμεση πρόσβαση της μαθητικής ομάδας στους Ηλεκτρονικούς Υπολογιστές, που διαθέτει το σχολείο, και η γνώση του τρόπου χρήσης τους από όλα τα μέλη της.

Σε αυτό το πλαίσιο είναι απαραίτητο λοιπόν να αναζητηθούν μέθοδοι που θα αξιοποιήσουν το Διαδίκτυο και θα το αναδείξουν σε όργανο διευκόλυνσης της προσπάθειας για μάθηση. Μία τέτοια είναι οι δικτυακές αποστολές (WebQuests), που στηρίζονται στην αποκλειστική, σχεδόν, χρήση του και αποτελούν ένα ενδιαφέρον πεδίο για τον εκπαιδευτικό που προσπαθεί να επικαιροποιήσει το μάθημά του, να το κάνει ενδιαφέρον και ευχάριστο, και να δώσει ευκαιρίες αυτενέργειας στους μαθητές του.

2.Τα χαρακτηριστικά των «Δικτυακών αποστολών» (WebQuests)

Ο όρος WebQuests, (ο οποίος έχει αποδοθεί με την έκφραση «Δικτυακές αποστολές», μιας και η μαθησιακή διαδικασία που θα χρησιμοποιήσει WebQuests βασίζεται στην «αποστολή» στοιχείων από τον παγκόσμιο Ιστό), εισήχθη για πρώτη φορά το 1995 από τον καθηγητή της Εκπαιδευτικής Τεχνολογίας στο

Πανεπιστήμιο του San Diego Bernie Dodge (Lacina 2007). Πολλά στοιχεία γι' αυτό δίνει η ιστοσελίδα της μεθόδου (webquest.org/index.php) που είναι υποενοότητα της κεντρικής πύλης του Τμήματος της Εκπαιδευτικής Τεχνολογίας του ίδιου Πανεπιστημίου (edtec.sdsu.edu). Με τον όρο περιγράφονται **δομημένες διερευνητικές δραστηριότητες** σπουδαστών και μαθητών (Τζιμογιάννης & Σιορέντα 2007) που χρησιμοποιούν το Διαδίκτυο ως βασική πηγή για την άντληση των κατάλληλων πληροφοριών που θα χρησιμοποιηθούν στη μαθησιακή διαδικασία (Gaskill, McNulty & Brooks 2000; Schweizer & Kossow 2007).

Οι Διερευνητικές Δραστηριότητες, που βασίζονται στις Δικτυακές αποστολές, είναι βασικά ένα σενάριο μαθήματος που αποσκοπεί να βοηθήσει το μαθητή να εξοικειωθεί με τη γνώση που παρέχει το Διαδίκτυο, μαθαίνοντας να το χρησιμοποιεί ως πηγή (Dodge 2001). Αφού αυτό παρέχει πλέον όλο και μεγαλύτερες δυνατότητες πρόσβασης σε πληροφορίες, που είναι έγκυρες και αξιόλογες, θα πρέπει ο αυριανός ολοκληρωμένος πολίτης να ανατρέχει σε αυτό για να μπορεί να ενημερώνεται και να μαθαίνει. Ταυτόχρονα και η πρόσληψη της γνώσης γίνεται πιο εύκολη και περισσότερο ελκυστική και ενδιαφέρουσα, αφού, μία τοποθεσία μπορεί να περιέχει μία τεράστια ποσότητα υλικού, το οποίο να δίνεται όχι με τον παραδοσιακό τρόπο, να απαιτεί δηλαδή μόνο την ανάγνωσή του, αλλά μέσω εικόνων, βίντεο, animation κ.ο.κ.

Αυτές οι Διερευνητικές Δραστηριότητες έχουν λοιπόν έναν πραγματοποιήσιμο και ενδιαφέροντα στόχο. Χρειάζονται βέβαια σκέψη υψηλού επιπέδου η οποία θα πρέπει να συνθέσει, να αναλύσει και να επιλύσει ένα πρόβλημα, και απαιτούν καλή χρήση του Παγκόσμιου Ιστού (Dodge στην τοποθεσία webquest.org/index-create.php). Τα στάδια που είναι απαραίτητα για τη δημιουργία τους είναι τα εξής (όπ. παρ.):

- Εισαγωγή
- Στόχος
- Διαδικασία
- Αξιολόγηση
- Συμπέρασμα

Στο στάδιο της Εισαγωγής επιδιώκεται να προκληθεί το ενδιαφέρον των μαθητών, στο στάδιο του Στόχου εξηγείται η κατεύθυνση προς την οποία πρέπει να στρέφεται η έρευνα, κατά τη Διαδικασία αναλύονται τα βήματα που πρέπει να γίνουν από τη μαθητική ομάδα και προτείνονται πηγές από τον Παγκόσμιο Ιστό, η Αξιολόγηση βοηθάει να κατανοήσει η ομάδα τα θετικά και τα αρνητικά της διαδικασίας που ακολούθησε, ενώ το Συμπέρασμα αποτελεί το τελικό στάδιο. Στο τελευταίο στάδιο συνθέτονται όλες τις πληροφορίες που χρησιμοποιήθηκαν και ο μαθητής κατανοεί την αξία της δουλειάς του.

Αποτελεί βέβαια ζήτημα αν οι δικτυακές αποστολές μπορούν να χρησιμοποιηθούν με την ίδια ευκολία από όλα τα μαθήματα του ελληνικού εκπαιδευτικού συστήματος ή ακόμη και από όλες τις διδακτικές ενότητες που περιλαμβάνει ένα και μόνο μάθημα. Για να δοθεί βέβαια απάντηση θα πρέπει να διερευνηθεί αν υπάρχει το κατάλληλο υλικό, που θα χρησιμοποιηθεί στη διδακτική διαδικασία, στον Παγκόσμιο Ιστό, αν σε αυτό μπορούν να έχουν πρόσβαση οι μαθητές του σχολείου, αν έχει γίνει ενημέρωση για τη χρήση και την αξία των WebQuests, αν το υλικό είναι στην ελληνική γλώσσα κ.ο.κ.

3. Η χρήση των δικτυακών αποστολών (WebQuests) από το μάθημα των Θρησκευτικών-Μία πρόταση

Για να απαντηθούν όλα τα παραπάνω, επιλέχθηκε ένα μάθημα του ελληνικού εκπαιδευτικού συστήματος, τα Θρησκευτικά, ως δείγμα. Είναι ένα «παραδοσιακό» μάθημα, αφού είναι ενταγμένο σε αυτό από την ίδρυσή του (Κογκούλης 1985), με θεωρητικό χαρακτήρα, ενώ οι ιδιαιτερότητές του (το μεγαλύτερο μέρος της διδασκαλίας του επικεντρώνεται στην γνωριμία με τη διδασκαλία, την ιστορία και τις αρχές της Ορθόδοξης Εκκλησίας) δύσκολα θα μπορούσαν να διδαχτούν μέσω των τοποθεσιών του Διαδικτύου. Αν και υπάρχει πληθώρα ιστοσελίδων με θρησκευτικό-ορθόδοξο περιεχόμενο, εντούτοις πολλές από αυτές δε διακρίνονται για την ποιότητά τους ή για την εγκυρότητα των πληροφοριών που δίνουν. Επομένως ο εκπαιδευτικός που θα αποφασίσει να παραδώσει ένα θρησκευτικό μάθημα χρησιμοποιώντας τις WebQuests θα πρέπει να είναι πολύ προσεκτικός για τις κατευθύνσεις που θα δώσει στους μαθητές.

Τα παραπάνω όμως σε καμία περίπτωση δε σημαίνουν πως δε θα πρέπει να χρησιμοποιούνται οι πηγές του Παγκόσμιου Ιστού. Αντίθετα είναι απολύτως απαραίτητες και για την επικαιροποίηση του μαθήματος. Διαφορετικά δύσκολα θα συνδεθεί με τις σημερινές εξελίξεις, και θα περάσει στη συνείδηση του μαθητή σαν κάτι ξεπερασμένο που ενδεχομένως θα έχει θέση στα εκθέματα ενός μουσείου, αλλά δε θα χρειάζεται σε ένα σύγχρονο αναλυτικό πρόγραμμα που είναι απόλυτα συνδεδεμένο με τις Τεχνολογίες Επικοινωνίας και Πληροφορίας (ΤΠΕ).

Είναι λοιπόν απαραίτητο να χρησιμοποιούνται οι δικτυακές αποστολές σε ένα θρησκευτικό μάθημα. Στη συνέχεια θα δοθεί μία πρόταση, από συγκεκριμένη ενότητα που περιέχεται σε διδακτικό εγχειρίδιο του μαθήματος, για να διαπιστωθεί η συμβατότητα της με τη χρήση τους.

Η πρόταση αφορά τη ΔΕ 8 του βιβλίου Θρησκευτικών της Γ΄ Γυμνασίου (Καραχάλιας, Μπράτη, Πασσάκος, Φίλιας 2006), που διδάσκεται σήμερα, η οποία τιτλοφορείται «**Ο Απόστολος Παύλος στην Ελλάδα**». Με μία πρώτη ματιά πρόκειται για μία ενότητα «συμβατή» με τις WebQuests, αφού εύκολα μπορεί να βρεθεί αρκετό υλικό γι' αυτή στον Παγκόσμιο Ιστό. Η παρουσίασή της θα γίνει ως εξής:

ΤΑΞΗ: Γ΄ Γυμνασίου

ΕΝΟΤΗΤΑ 8: Ο Απόστολος Παύλος στην Ελλάδα

Εισαγωγή: Ο ελληνικός χώρος ήταν το πεδίο δράσης του Αποστόλου Παύλου κατά τη Β΄ Αποστολική του περιοδεία. Χάρη σε αυτόν και τους συνεργάτες του εγκαθιδρύεται στην περιοχή μας μία καινούρια θρησκεία, ο χριστιανισμός, που αλλάζει τον τρόπο σκέψης και τη νοοτροπία, όχι μόνο των Ελλήνων, αλλά όλων των Ευρωπαίων. Με ποιο τρόπο έγινε αυτό θα το μάθετε μέσω των εργασιών που θα κάνετε χρησιμοποιώντας το Διαδίκτυο.

Στόχος: Σκοπός της εργασίας σας είναι να γνωρίσετε το κήρυγμα του Απ. Παύλου στην Ελλάδα και την ίδρυση των πρώτων χριστιανικών κοινοτήτων στον ελληνικό χώρο και γενικότερα στην Ευρώπη. Για να γίνει αυτό, αφού ανατρέξετε στις διευθύνσεις του διαδικτύου που θα σας δοθούν, θα αναζητήσετε σχετικό υλικό και πληροφορίες, ώστε να απαντήσετε στα παρακάτω ερωτήματα:

- Ποια ήταν τα βασικά στοιχεία του κηρύγματος του Παύλου στην Ελλάδα;
- Ποιοι συνόδευαν τον Απόστολο Παύλο στο ταξίδι του στην Ελλάδα;
- Πως αντιμετώπισαν το κήρυγμα του Παύλου οι κάτοικοι των ελληνικών πόλεων;
- Ποια ήταν η κατάσταση των ελληνικών πόλεων κατά τον 1^ο αιώνα μ.Χ.;
- Ποιο δρομολόγιο ακολούθησε ο Απόστολος Παύλος και οι συνοδοί του;
- Ποιος ήταν ο ρόλος των γυναικών στις κοινότητες που ίδρυε ο Παύλος στον ελληνικό χώρο;

Διαδικασία: Θα πρέπει να χωριστείτε σε ομάδες μαθητών και να αναλάβετε τους εξής άξονες μελέτης:

- Το δρομολόγιο του Παύλου στην Ελλάδα
- Το περιεχόμενο του κηρύγματός του
- Η κατάσταση των ελληνικών πόλεων τον 1^ο αιώνα

Μετά την ολοκλήρωση της εργασίας σας θα συνεργαστείτε μεταξύ σας και θα παρουσιάσετε τη δουλειά σας εκδίδοντας ένα έντυπο.

Πηγές – Υποστηρικτικό υλικό:

Η πηγή θα είναι η **Καινή Διαθήκη**, και ειδικότερα το βιβλίο των **Πράξεων των Αποστόλων**. Θα βρείτε το κείμενο στην τοποθεσία www.imd.gr/main/content/view/1145/272/lang,el/

Υποστηρικτικό υλικό θα βρείτε στις εξής ιστοσελίδες

- users.otenet.gr/~filippi/Apost_Paylos.html (σε αυτήν περιλαμβάνονται λεπτομέρειες για την επίσκεψη του Παύλου στους Φιλίππους)
- users.otenet.gr/~filippi/fylakish.html (μέσα από το κείμενο των Πράξεων σε μετάφραση περιγράφεται η φυλάκιση του Παύλου και του Σίλα στους Φιλίππους)
- www.imth.gr/default.aspx?lang=elGR&loc=1&&page=147&saintid=122 (εδώ υπάρχει μία ενδιαφέρουσα βιογραφία του Αποστόλου Παύλου. Να επικεντρωθείτε σε αυτό το σημείο της εργασίας σας στο μέρος που αναφέρεται στην επίσκεψή του στη Θεσσαλονίκη),

- www.imathia.gr/tourism/religious/appaul.htm (στη σελίδα γίνεται λόγος για την επίσκεψη του Παύλου στη Βέροια, και υπάρχει φωτογραφία με το βήμα -δηλ. τον τόπο που έγινε το κήρυγμα- του Παύλου στην πόλη)
- <http://talanto.forumup.gr/about357-.html&highlight=> (ο ιστότοπος περιλαμβάνει το κείμενο των Πράξεων, που αναφέρεται στην επίσκεψη του Παύλου στην Αθήνα και μετάφρασή του)
- www.apostoliki-diakonia.gr/gr_main/catehism/theologia_zoi/themata.asp?contents=ecclesia_history/contents_1934.a_sp&main=1934&file=4.1.1.htm (Η σελίδα αναφέρεται στη διάδοση του χριστιανισμού στην Ελλάδα. Να επικεντρωθείτε στο μέρος της που αφορά τη διαμονή του Παύλου στην Κόρινθο. Επίσης να χρησιμοποιήσετε την τοποθεσία για μία γενική αποτίμηση της Β' Περιοδείας του Παύλου στην Ελλάδα).
- www.ekd.de/paulus (Να μεταφράσετε με τη βοήθεια του καθηγητή των γερμανικών το ενδιαφέρον κομμάτι της σελίδας που αναφέρεται στις περιοδείες του Παύλου, και να το χρησιμοποιήσετε στην επεξεργασία του μαθήματος)

Αφού γνωρίσετε το υλικό που περιέχουν οι πηγές που σας δίνονται, να συνεργαστούν όλες οι ομάδες για την εξαγωγή συμπερασμάτων.

Αξιολόγηση: Για την αξιολόγηση των συμπερασμάτων κάθε ομάδας θα ληφθούν υπόψη η οργάνωση του υλικού και η ποιότητα των επιχειρημάτων.

Συμπέρασμα: Έχοντας ολοκληρώσει με επιτυχία την εργασία σας θα έχετε μάθει ενδιαφέροντα πράγματα για την εγκαθίδρυση του χριστιανισμού στην Ελλάδα. Παράλληλα θα έχετε έρθει σε επαφή με μία σπουδαία ιστορική προσωπικότητα που έχει συμβάλει σημαντικά στη διαμόρφωση της ταυτότητας της σημερινής Ευρώπης. Τέλος θα έχετε διερευνήσει μία ιστορική περίοδο της αρχαίας ιστορίας, και θα έχετε πάρει στοιχεία για την κατάσταση στον ελλαδικό χώρο κατά τον 1^ο αι. μ.Χ.

4. Σχολιασμός του τρόπου εργασίας

Με βάση αυτά που διατυπώθηκαν παραπάνω εξάγονται τα εξής συμπεράσματα: Καταρχήν φαίνεται να υπάρχει μεγάλη ευχέρεια στην εύρεση υλικού, που θα χρησιμοποιηθεί στο συγκεκριμένο μάθημα, από τον Παγκόσμιο Ιστό. Αυτό οφείλεται στο γεγονός πως τόσο η Εκκλησία της Ελλάδος όσο και η Τοπική Αυτοδιοίκηση έχουν φροντίσει να γνωστοποιήσουν τις λεπτομέρειες της περιοδείας του Απόστολου των Εθνών στον τόπο μας χρησιμοποιώντας τις ΤΠΕ. Επομένως μπορεί να βρεθούν αρκετές σχετικές πληροφορίες στο Διαδίκτυο, και μάλιστα στην ελληνική γλώσσα. Βέβαια, στα πλαίσια της διαθεματικότητας, δίνεται μία τοποθεσία (που περιέχει ένα κομμάτι) στη γερμανική γλώσσα. Αυτή η ενέργεια βοηθάει την εκπαιδευτική διαδικασία, αφού έτσι γίνεται κατανοητή η συνάφεια που έχουν μεταξύ τους τα μαθήματα (μιας και οι μαθητές διδάσκονται τη γερμανική γλώσσα στο σχολείο)

Να τονιστεί όμως πως δεν είναι εύκολο να επιλεγούν πάντα κατάλληλες σελίδες του Παγκόσμιου Ιστού (και μάλιστα στην ελληνική γλώσσα), ώστε να χρησιμοποιηθούν σε όλες τις διδακτικές ενότητες που περιέχονται στα Θρησκευτικά. Για παράδειγμα σε μαθήματα που αναφέρονται στις αιρέσεις ή στο Σχίσμα του 1054, για να περιοριστούμε μόνο στα θέματα που προέρχονται από την Εκκλησιαστική Ιστορία, είναι ζητούμενο ποιες πηγές του Διαδικτύου μπορεί να χρησιμοποιηθούν. Το ζήτημα δηλαδή, που έχει τεθεί και προηγουμένως, αφορά την εγκυρότητα των τοποθεσιών που θα προταθούν στους μαθητές, καθώς και τη συμβατότητά τους με το ηλικιακό επίπεδο, τα ενδιαφέροντα των παιδιών, καθώς και τη δυνατότητα επεξεργασίας τους.

Οπότε το ιδανικότερο, κατά τη γνώμη μας, θα ήταν ένας συνδυασμός της χρήσης των WebQuests, με άλλους τρόπους προσφοράς των μαθημάτων, που θεωρούνται περισσότερο παραδοσιακοί. Έτσι ο διδάσκων θα μπορούσε να χρησιμοποιεί ενδεχομένως κάποιες έγκυρες πηγές που δε διατίθενται στο Διαδίκτυο, και να τις συνδυάζει με τις τοποθεσίες του. Θα δημιουργεί δηλαδή έναν φάκελο υλικού που θα τον παραλαμβάνουν οι μαθητές, προχωρώντας στη συνέχεια στην επεξεργασία του.

5. Συμπεράσματα

Από αυτά που τονίστηκαν παραπάνω βγαίνουν ενδιαφέροντα συμπεράσματα, που αφορούν βέβαια πολλά από τα μαθήματα που προσφέρει το ελληνικό σχολικό πρόγραμμα και όχι μόνο τα Θρησκευτικά, από τα οποία προέρχεται η διδακτική ενότητα που παρουσιάστηκε προηγουμένως. Αυτά είναι τα εξής:

Οι WebQuests μπορούν να χρησιμοποιηθούν στην παρουσίαση των θεμάτων που είναι ενταγμένα στα «παραδοσιακά» θεωρητικά μαθήματα, όπως είναι τα Θρησκευτικά. Αυτό βέβαια δεν είναι ένας γενικός κανόνας που αφορά όλες τις διδακτικές ενότητες, αφού πολλές από αυτές περιλαμβάνουν έννοιες και

αναλύσεις, που εκ των πραγμάτων δε μπορεί να προσφέρει πάντα μία τοποθεσία του Παγκόσμιου Ιστού, η οποία, εκτός των άλλων, πρέπει να είναι κυρίως συμβατή με το ηλικιακό επίπεδο των μαθητών.

Εφόσον χρησιμοποιούνται οι WebQuests σε μαθήματα του Ελληνικού εκπαιδευτικού συστήματος, θα πρέπει να προτείνονται στους μαθητές τόποι που θα προσφέρουν το υλικό τους στην ελληνική γλώσσα. Αυτό διευκολύνει την εκπαιδευτική πράξη, ενώ παράλληλα δε χάνεται πολύτιμος χρόνος για τη μετάφρασή τους. Θα ήταν λοιπόν σημαντικό να δημιουργούνταν από έναν αρμόδιο φορέα (ΥΠΕΠΘ, Παιδαγωγικό Ινστιτούτο κοκ) μία τράπεζα που θα περιέχει τοποθεσίες με υλικό για όλα τα μαθήματα, οι οποίες θα έχουν κατασκευαστεί ειδικά γι' αυτό το σκοπό, ενώ οι συντελεστές της θα προτείνουν και άλλους ποιοτικούς τόπους του Παγκόσμιου Ιστού, που θα μπορούν να χρησιμοποιούνται κατά την επεξεργασία των μαθημάτων. Η ολοκληρωμένη παρουσίαση μιας διδακτικής ενότητας απαιτεί, αρκετές φορές ένα συνδυασμό των WebQuests με άλλες μεθόδους διδασκαλίας. Αυτό σημαίνει πως ο διδάσκων θα πρέπει κάθε φορά να βρίσκει κατάλληλους τρόπους για να γίνεται κατανοητή και ευχάριστη η πρόσληψη της ύλης.

Οι WebQuests αποτελούν μέρος μιας μαθητοκεντρικής φιλοσοφίας του σχολείου. Οι πρωτοβουλίες που αναλαμβάνουν οι μαθητές, στα πλαίσια της ανάπτυξής τους, και τα αποτελέσματα που προκύπτουν θα τονώσουν την αυτοπεποίθησή τους και θα αναδείξουν ταλέντα, τα οποία ενδεχομένως να μην έχουν ακόμη ανακαλυφτεί. Συνεισφέρουν με αυτό τον τρόπο σημαντικά στην ανάπτυξη των νέων ανθρώπων.

Βιβλιογραφία

- Breivik Patricia Senn & Gee Gordon E. (2006). Higher Education in the Internet Age. Westport CT: Greenwood Publishing Group
- Dodge Bernie (2001). FOCUS: Five Rules for Writing a Great WebQuest. Learning & Leading with Technology, 28(8), 6-9,58
- Gaskill Martonia, McNulty Anastasia & Brooks David W. (2006). Learning from WebQuests, Journal of Science Education and Technology, 15(2), 133-136
- Lacina Jan (2007). Inquiry-Based Learning and technology: Designing and Exploring WebQuests, Childhood Education, 83(4), 251
- Lévy Pierre (2001). Cyberculture. Trans. Bononno Robert. Minneapolis MN: University of Minnesota Press
- Schweizer Heidi & Kossow Ben (2007). WebQuests: Tools for Differentiation. Gifted Child Today. 30(1), 29-35
- Καραχάλιας Στέφανος, Μπράτη Πηνελόπη, Πασσάκος Δημήτριος, Φίλιας Γεώργιος (2006). Θρησκευτικά Γ' Γυμνασίου. Θέματα από την Ιστορία της Εκκλησίας. Αθήνα: ΟΕΔΒ
- Κογκούλης Ιωάννης (1985). Το μάθημα των θρησκευτικών στη Μέση εκπαίδευση (1833-1932). Συμβολή στην ιστορία της Νεοελληνικής Εκπαίδευσης. Θεσσαλονίκη: Αφοί Κυριακίδη
- Τζιμογιάννης Αθανάσιος (2007). Το παιδαγωγικό πλαίσιο αξιοποίησης των ΤΠΕ ως εργαλείο κριτικής και δημιουργικής σκέψης. Στο Κουλαϊδής Βασίλης (επιμέλεια) Σύγχρονες Διδακτικές Προσεγγίσεις για την Ανάπτυξη Κριτικής-Δημιουργικής Σκέψης για τη δευτεροβάθμια εκπαίδευση (σελ. 333-354). Αθήνα: ΟΕΠΕΚ
- Τζιμογιάννης Αθανάσιος & Σιορέντα Αναστασία (2007). Το Διαδίκτυο ως εργαλείο ανάπτυξης της κριτικής και δημιουργικής σκέψης. Στο Κουλαϊδής Βασίλης (επιμέλεια) Σύγχρονες Διδακτικές Προσεγγίσεις για την Ανάπτυξη Κριτικής-Δημιουργικής Σκέψης για τη δευτεροβάθμια εκπαίδευση (σελ. 355-374). Αθήνα: ΟΕΠΕΚ